

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

Λουτρά Θέρμης, 9-5-2016
Αριθμ. Πρωτοκ.: 777

Πληροφορίες: Δρ. Σ. Καζαντζίδης
Τηλ. 2310 461-172, 3 (εσωτ.): 214
FAX: 2310 461-341
E-mail: savkaz@fri.gr

ΠΡΟΣ: ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
Υπόψη κ. Δ. Ντινόκα
Συντονιστή Εθνικού Διαλόγου για το κυνήγι
ethnikosdialogos_kynigi@yahoo.gr
ethnikos.dialogos.kynigi@gmail.com

Θέμα: ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΚΥΝΗΓΙ: Οι θέσεις-προτάσεις του Ινστιτούτου Δασικών Ερευνών του Ελληνικού Γεωργικού Οργανισμού «ΔΗΜΗΤΡΑ» - Άξονας IV
Σχετ: Επιστολές – προσκλήσεις του ΥΠΕΝ με θέμα: «ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΚΥΝΗΓΙ»

Αξιότιμε κ. Ντινόκα

Υποβάλλονται παρακάτω οι θέσεις μας στα θέματα που θέσατε προς συζήτηση στο πλαίσιο του Άξονα IV του Εθνικού διαλόγου για το κυνήγι. Οι θέσεις μας παρατίθενται μετά από κάθε ερώτημα έτσι όπως αυτό τέθηκε στις επιστολές σας (σχετ.).

1

Άξονας IV

Ερώτημα 1: Ποια είναι τα βασικά στοιχεία με τα οποία θα πρέπει να καθορίζονται:

α) Οι πληθυσμοί των θηρεύσιμων ειδών, με ποια κριτήρια ένα είδος μπορεί να θεωρείται θηρεύσιμο ή όχι, έλεγχος «επιβλαβών»,

Απάντηση: Για ενταχθεί ένα είδος στον κατάλογο των θηρευσίμων ειδών πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ο πληθυσμός του είδους στην ευρύτερη ζωογεωγραφική ζώνη κατανομής του, η τάση του πληθυσμού του καθώς και το καθεστώς προστασίας του. Στοιχεία για τους πληθυσμούς των ειδών περιλαμβάνονται σε διάφορες εκδόσεις, τόσο ελληνικές όσο και διεθνείς. Για παράδειγμα, όσον αφορά στους αναπαραγόμενους πληθυσμούς των πουλιών στην Ευρώπη αξιόπιστα στοιχεία περιλαμβάνονται στο “Birds in Europe – Population estimates, trends and conservation status” Cambridge UK, Εκδόσεις BirdLife International. Όσον αφορά στους διαχειμιάζοντες πληθυσμούς των υδρόβιων πουλιών στην Ελλάδα στοιχεία περιλαμβάνονται στις εκδόσεις “Φαινολογία μετανάστευσης των υδρόβιων πουλιών” (των Καζαντζίδη και Νοΐδου 2008) καθώς και το «Μεσοχειμωνιάτικες καταμετρήσεις υδρόβιων πουλιών στην Ελλάδα 1968-2006 – Ανάλυση των πληθυσμών των Χηνόμορφων (Anseriformes) και της Φαλαρίδας (*Fulica atra*)”, (των Χανδρινού κ.ά. 2015, εκδόσεις Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία και Ελληνικό Κέντρο Δακτυλίωσης Πουλιών). Με βάση τα στοιχεία αυτά φαίνεται ότι κάποια είδη δεν θα έπρεπε να περιλαμβάνονται μεταξύ των θηρευσίμων. Για παράδειγμα, ο πληθυσμός της Ψαλίδας (*Anas acuta*) που διαχειμιάζει στους

ελληνικούς υγροτόπους έχει κυριολεκτικά καταρρεύσει ενώ οι ελληνικοί υγροτόποι αποτελούν τις σημαντικότερες περιοχές διαχείμασης του είδους στην ανατολική Μεσόγειο-Μαύρη Θάλασσα. Η συνέχιση της θήρας του συγκεκριμένου είδους εγκυμονεί σοβαρότατους κινδύνους για τον πληθυσμό του τουλάχιστον στη συγκεκριμένη ζωογεωγραφική ζώνη διαχείμασης του είδους.

Ως επιβλαβή είδη πρέπει να θεωρούνται αυτά τα οποία αποδεδειγμένα προκαλούν ζημιές σε οικονομικές και παραγωγικές δραστηριότητες του ανθρώπου. Τέτοια είδη στη χώρα μας είναι το αγριοκούνελο στη Λήμνο (που περιλαμβάνεται στα θηρεύσιμα) καθώς και το αμερικάνικο μινκ που απελευθερώθηκε από εκτροφεία της Δυτικής Μακεδονίας. Κατά περίπτωση μπορεί να υπάρχουν κι άλλα είδη αλλά για να περιληφθούν στον κατάλογο των θηρευσίμων πρέπει να προηγηθεί σχετική τεκμηρίωση.

β) Τα όρια κάρπωσης, οι μέρες εξόδου και τα κριτήρια

Απάντηση: Τα όρια κάρπωσης ορισμένων ομάδων θηρευσίμων ειδών χρειάζονται επαναξιολόγηση. Συγκεκριμένα, με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας του Ινστιτούτου Δασικών Ερευνών “*Επίδραση της θήρας στα υδρόβια είδη της ορνιθοπανίδας*», στο Δέλτα Έβρου κυνηγούν κάθε ημέρα, κατά την κυνηγετική περίοδο, 50-100 κυνηγοί (στοιχεία ετών 2005-2006 και 2006-2007). Αν ο κάθε ένας κυνηγός την ημέρα θήρευε 12 πουλιά που είναι το ανώτατο ημερήσιο όριο κάρπωσης για τα υδρόβια, τότε ο αριθμός των πουλιών που θα θηρεύονταν στο Δέλτα Έβρου σε μια κυνηγετική περίοδο θα ήταν 90.000 - 178.000 πουλιά. Ο αριθμός αυτός είναι υπερβολικά μεγάλος λαμβάνοντας υπόψη ότι ο αριθμός των διαχειμαζόντων υδροβίων πουλιών σε αυτή τη την περιοχή είναι 100.000-150.000. Πρέπει να αναφερθεί ότι ο μέσος ημερήσιος αριθμός πουλιών που θηρεύει ο κάθε κυνηγός στην ίδια περιοχή είναι από ένα έως δύο πουλιά. Ωστόσο, περιστασιακά, όταν οι καιρικές συνθήκες το επιτρέπουν, υπάρχουν περιπτώσεις κυνηγών με αριθμό θηρευθέντων πολύ μεγαλύτερο από το ανώτατο επιτρεπτό όριο.

Για τον καθορισμό των ορίων θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ο πληθυσμός των ειδών και η δυναμική των πληθυσμών των ειδών που περιλαμβάνονται στον κατάλογο των θηρευσίμων.

δ) Τα κριτήρια της κυνηγετικής περιόδου, στο πλαίσιο ενός διαχειριστικού σχεδίου άσκησης θήρας

Απάντηση: Το σημαντικότερο, κατά την άποψή μας, κριτήριο για τον καθορισμό της κυνηγετικής περιόδου είναι ότι κατά τη διάρκειά της δεν πρέπει να περιλαμβάνονται δραστηριότητες που σχετίζονται με την αναπαραγωγική διαδικασία των ειδών (σχηματισμός ζευγαριών, μετακινήσεις προς τις περιοχές αναπαραγωγής, φωλεοποίηση, επώαση αβγών, φροντίδα για την ανάπτυξη νεοσσών). Ειδικά για την κυνηγετική περίοδο η κοινοτική οδηγία 2009/147/ΕΟΚ (ή 79/409) αναφέρει: «*τα Κράτη μέλη μεριμνούν ιδιαίτερα ώστε τα είδη στα οποία εφαρμόζεται η θηρευτική νομοθεσία να μη θηρεύονται κατά την περίοδο φωλεοποίησης, ούτε κατά τις διάφορες φάσεις της αναπαραγωγής και εξαρτήσεως. Όταν πρόκειται για αποδημητικά είδη μεριμνούν ιδιαίτερα ώστε τα είδη που υπόκεινται στη θηρευτική νομοθεσία να μη θηρεύονται κατά την περίοδο αναπαραγωγής και κατά την επιστροφή τους στον τόπο φωλεοποίησεως*». Από τα αποτελέσματα της έρευνας «*Φαινολογία μετανάστευσης των υδρόβιων πουλιών*» των Καζαντζίδη και Νοΐδου (2008) προκύπτει ότι η μετανάστευση των περισσότερων υδρόβιων ειδών αρχίζει το δεύτερο ή τρίτο δεκαήμερο του

Ιανουαρίου. Συνεπώς, η κυνηγετική περίοδος πρέπει να ολοκληρώνεται 31 Ιανουαρίου για όλα τα υδρόβια και παρυδάτια είδη καθώς και για τα υπόλοιπα είδη της πανίδας ώστε να αποφεύγεται η από λάθος θήρευση ειδών που βρίσκονται στη φάση της μετανάστευσης.

Ερώτημα 3: Κάθε πότε κρίνεται χρήσιμο να εκπονούνται διαχειριστικά σχέδια για την άγρια πανίδα, από ποιους φορείς και από ποιες αρχές θα θεωρούνται και θα εγκρίνονται;

Απάντηση: Προτείνουμε τα διαχειριστικά σχέδια να εκπονούνται κάθε πέντε έτη από τους άμεσα εμπλεκόμενους φορείς (κυνηγετικές - περιβαλλοντικές οργανώσεις, ερευνητικά ινστιτούτα και εκπαιδευτικά ιδρύματα με εμπειρία σε σχετικά θέματα). Φορέας για την έγκρισή τους πρέπει να είναι το αρμόδιο Υπουργείο με το οποίο πρέπει να υπάρχει συνεργασία στη φάση της σύνταξης των διαχειριστικών σχεδίων.

Ερώτημα 4: Ελεγχόμενες κυνηγετικές περιοχές, προτάσεις για αναβάθμιση του ρόλου τους ή της κατάργησής τους, απελευθερώσεις θηραμάτων, ενδυνάμωση και επανεισαγωγή ειδών.

Απάντηση: Η απελευθέρωση θηραμάτων έχει αποδειχθεί ότι με τον τρόπο με τον οποίο εφαρμόζεται στη χώρα μας δεν συμβάλλει στον εμπλουτισμό των πληθυσμών. Σύμφωνα με σχετικές έρευνες (Καρμίρης 2002. *Απελευθέρωση εκτρεφόμενων λαγών *Lepus europaeus* στο φυσικό περιβάλλον*. Μεταπτυχιακή διατριβή, ΑΠΘ) βρέθηκε ότι η διάρκεια ζωής των λαγών που απελευθερώνονται από εκτροφεία έχουν διάρκεια ζωής έως 2 μηνών, γεγονός που αποδεικνύει ότι τα προγράμματα αυτά δεν είναι επιτυχημένα. Σε κάποιες περιπτώσεις μάλιστα βρέθηκε ότι τα ζώα που εκτρέφονται προέρχονται από είδη, υποείδη ή ποικιλίες πολύ διαφορετικές από τις ενδημικές τις οποίες υπάρχει σοβαρός κίνδυνος να μολύνουν γενετικά. Όσον αφορά στις ενδυναμώσεις πληθυσμών ή επανεισαγωγές ειδών, αυτές πρέπει να υλοποιούνται από σχετικούς επιστημονικούς φορείς μετά από ειδική διερεύνηση.

Ερώτημα 5: Μελέτες για την άσκηση της θήρας και την πληθυσμιακή εξέλιξη των ειδών.

- α) Προδιαγραφές ειδικών μελετών
- β) Ανάθεση, τρόπος ανάθεσης των
- γ) Επίβλεψη
- δ) Θεώρηση και έγκριση των.

Απάντηση: Τα παραπάνω θέματα (προδιαγραφές ειδικών μελετών, επίβλεψη, ανάθεση) θα μπορούσαν να αποτελέσουν αντικείμενο διερεύνησης μιας ειδικής επιστημονικής επιτροπής που προτείνεται να συσταθεί από το Υπουργείο. Η επιτροπή προτείνεται να αποτελείται από επιστήμονες σχετικών φορέων (κυνηγετικών και περιβαλλοντικών οργανώσεων καθώς και ερευνητικών - εκπαιδευτικών ιδρυμάτων με εμπειρία σε θέματα θήρας). Οποιαδήποτε τελική

απόφαση (θεώρηση και έγκριση των μελετών) πρέπει να λαμβάνεται από το Υπουργείο με το οποίο πρέπει να υπάρχει συνεργασία στη φάση υλοποίησής τους.

Ο Διευθυντής

Δρ Θωμάς Παπαχρήστου
Τακτικός Ερευνητής